Załącznik nr 4 do Zarządzenia Nr RD/Z.0201-3/2020

KARTA KURSU

Nazwa	Filozofia bezpieczeństwa
Nazwa w j. ang.	

Koordynator	dr Edyta Sadowska	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z filozoficznymi podstawami bezpieczeństwa. Kurs omawia kategorie ryzyka, zagrożenia, odpowiedzialności i wolności w kontekście filozoficznym oraz etycznym. Przedmiot rozwija umiejętność krytycznego myślenia, refleksji nad dylematami moralnymi i politycznymi dotyczącymi bezpieczeństwa jednostek i społeczeństw.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu filozofii i nauk społecznych.
Umiejętności	Umiejętność logicznego myślenia i analizy tekstu.
Kursy	Wprowadzenie do filozofii

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	**W01**: Student rozumie podstawowe koncepcje filozoficzne dotyczące bezpieczeństwa **W02**: Student zna historyczne i współczesne nurty filozoficzne odnoszące się do zagadnień bezpieczeństwa **W03**: Student rozpoznaje związek między myślą filozoficzną a praktykami politycznymi w kontekście bezpieczeństwa	W01, ...

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	**U01**: Student potrafi analizować teksty filozoficzne i interpretować je w kontekście zagadnień bezpieczeństwa **U02**: Student potrafi argumentować i uzasadniać własne stanowisko w debacie na temat filozoficznych aspektów bezpieczeństwa **U03**: Student potrafi porównać różne koncepcje bezpieczeństwa i ich zastosowanie w praktyce społecznej	U01, ...

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	K01: Student jest świadomy etycznych implikacji decyzji dotyczących bezpieczeństwa K02: Student wykazuje otwartość na odmienne poglądy w kontekście dyskusji o wartościach i zagrożeniach K03: Student odpowiedzialnie uczestniczy w pracach zespołu, szanując wkład innych członków grupy	K01, ...

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	15	15									

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład + dyskusja na ćwiczeniach

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01			x			x	x						
W02			x			x	x						
W03			x			x	x						

U01			x			x	x						
U02			x			x	x						
U03			x			x	x						
K01			x			x	x						
K02			x			x	x						
K03			x			x	x						

Kryteria oceny	Na ocenę składa się ocena z przygotowanego projektu grupowego

Uwagi	

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Część I: Wprowadzenie do filozofii
1. Bezpieczeństwo w koncepcji Platona – idealne państwo a zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne
Analiza filozofii Platona w kontekście struktury państwa i jego ochrony przed zagrożeniami.
2. Arystoteles o stabilności polis – cnota jako podstawa bezpieczeństwa społecznego
Filozofia Arystotelesa i jej związek z funkcjonowaniem stabilnego i bezpiecznego społeczeństwa.
3. Stoicyzm i bezpieczeństwo wewnętrzne – filozofia stoicka jako odpowiedź na niepewność i chaos
Stoicka koncepcja spokoju umysłu a radzenie sobie z niepewnością oraz zagrożeniami.
4. Św. Augustyn i idea pokoju – bezpieczeństwo duchowe i polityczne w „Państwie Bożym”
Rozważania Św. Augustyna na temat moralności, grzechu i ich wpływu na stabilność polityczną.
5. Średniowieczna filozofia wojny sprawiedliwej – Św. Tomasz z Akwinu o moralności wojny
Kiedy wojna może być uzasadniona i moralnie dopuszczalna? Koncepcja wojny sprawiedliwej.
6. Machiavelli i „Książę” – pragmatyzm polityczny a bezpieczeństwo państwa
Filozofia Machiavellego na temat zdobywania i utrzymywania władzy oraz dbałości o bezpieczeństwo państwa.
7. Jean-Jacques Rousseau – idea kontraktu społecznego i bezpieczeństwo obywateli
Filozofia oświecenia o umowie społecznej i wpływ na współczesne pojęcia bezpieczeństwa.
8. Hobbes i „Lewiatan” – bezpieczeństwo jako fundament życia społecznego
Koncepcja państwa jako gwaranta bezpieczeństwa przed „wojną wszystkich przeciwko wszystkim”.
9. Immanuel Kant i idea pokoju wieczystego – filozofia bezpieczeństwa międzynarodowego
Kantowska wizja pokoju wieczystego i międzynarodowego bezpieczeństwa opartego na zasadach prawa.
10. John Locke – wolność, własność i bezpieczeństwo w teorii liberalizmu
Teoria Locke'a o nienaruszalności praw jednostki a rola państwa w zapewnianiu bezpieczeństwa.
Część II: Filozofia bezpieczeństwa – aspekty społeczne, technologiczne, międzynarodowe
1. Bezpieczeństwo narodowe a filozofia współczesna – wyzwania w dobie globalizacji
Współczesne filozoficzne rozważania na temat globalnych zagrożeń dla bezpieczeństwa narodowego.
2. Technologia a bezpieczeństwo – etyka i zagrożenia wynikające z rozwoju sztucznej inteligencji

Filozoficzne rozważania nad etyką stosowania AI i jej wpływem na społeczeństwo i bezpieczeństwo.
3. Cyberbezpieczeństwo w erze informacji – filozofia wolności słowa a ochrona danych
Filozoficzne dylematy związane z bezpieczeństwem danych, prywatnością i wolnością w internecie.
4. Społeczna odpowiedzialność za bezpieczeństwo – jak filozofia wpływa na obywatelskie poczucie bezpieczeństwa?
Rola filozofii w kształtowaniu odpowiedzialności społecznej za bezpieczeństwo.
5. Filozofia wojny a współczesne konflikty zbrojne – od Clausewitza do współczesnych strategii wojennych
Ewolucja filozoficznych koncepcji wojny i ich wpływ na współczesne strategie konfliktów.
6. Etyka prewencji a bezpieczeństwo międzynarodowe – moralne aspekty interwencji zbrojnych
Czy interwencje zbrojne w imię bezpieczeństwa mogą być etycznie uzasadnione?
7. Filozofia technologiczna a militarne zastosowanie nowych technologii – drony, roboty, AI
Etyczne i filozoficzne rozważania nad nowymi technologiami wojskowymi.
8. Bezpieczeństwo ekologiczne – filozoficzne podejście do kryzysu klimatycznego i jego wpływu na globalne bezpieczeństwo
Rozważania nad ekologicznymi zagrożeniami i filozofia odpowiedzialności za ochronę planety.
9. Filozofia zagrożeń demograficznych – starzejące się społeczeństwo a wyzwania dla bezpieczeństwa społecznego
Analiza filozoficzna zagrożeń wynikających z demograficznych zmian i ich wpływ na bezpieczeństwo.
10. Filozofia strachu – jak współczesne media kształtują percepcję zagrożeń i bezpieczeństwa?
Filozoficzne rozważania nad wpływem mediów na nasze postrzeganie zagrożeń i kreowanie poczucia bezpieczeństwa.

Wykaz literatury podstawowej

1. W. Tatarkiewicz, *Historia filozofii,* Warszawa 2004
2. J. Hartman, *Wstęp do filozofii*, Warszawa 2005
3. W. Mackiewicz, *Filozofia współczesna w zarysie*, Warszawa 1991
4. L. Hofreiter, Wstęp do studiów bezpieczeństwa, Kraków 2012

Wykaz literatury uzupełniającej

1. J. Wadowski, *Filozofia jako współmyślenie*, Humanistyka i Przyrodoznawstwo, 16/2010
2. N. Fearn, *Zenon i żółw. Jak myślą filozofowie*, tłum. Małgorzata Pawlikowska, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2007
3. E. Sadowska, *Myśl transhumanistyczna w perspektywie bezpieczeństwa człowieka. Szansa na rozwój czy realne zagrożenie dla populacji ludzkiej?* Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia de Securitate 9(2) (2019)

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2